
TARKASTUSLAUTAKUNNAN

*ARVIOINTIKERTOMUS VUO-
DELTA 2021*

Hyvinvointialueen aluevaltuustolle

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunta	3
1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano	3
1.2 Tilintarkastus	4
1.3 Sidonnaisuusilmoitusten valvonta.....	4
2. Valmistelutoimien arviointi	4
2.1 Hyvinvointialueen valmistelun lähtökohdat.....	4
2.2 Hyvinvointialueen valmistelu	5
2.3 Tilinpäätös	5
2.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	6
3. Yhteenveto ja johtopäätökset.....	6

1. Tarkastuslautakunta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on suoraan aluevaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävistä on säädetty hyvinvointialueesta annetun lain 125 §:ssä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
- arvioida, ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet.
- arvioida, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- lautakunnan tehtävänä on tarpeen mukaan arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä taloussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden riittävyttä talouden tasapainotuksen kannalta.
- lautakunta huolehtii hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.
- lautakunta valvoo, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi.
- lautakunnan tehtävänä on valmistella aluehallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain aluevaltuustolle annettavassa arviointikertomuksessa.

Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa aluevaltuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana aluevaltuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Aluevaltuusto nimesi 8.3.2022 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi vuosille 2022–2025. Aluevaltuusto valitsi tarkastuslautakuntaan toimikautensa ajaksi 13 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä valitsi yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Jäsen

Silja Metsola, puheenjohtaja
Jaakko Jalonen, varapuheenjohtaja
Johan Söderberg
Ilkka Sillanpää
Timo Raivio
Petra Paakkanen
Sonja Hällfors
Eila Kohonen
Ari Oksanen
Tiina Sinkkonen
Marko Piirainen
Hannu Ollikainen
Johanna Knoop

Varajäsen

Kari Jahnesson
Tero Aaltonen
Björn Sundqvist
Kari Pauloaho
Harri Lehtonen
Malin Havila
Lenita Niemelä
Auli Lehto-Tähtinen
Hannele Luukkainen
Pirkko Parjanen
Mikko Valtonen
Martin Segerstråle
Sandra Riipi

1.2 Tilintarkastus

Väliaikainen valmistelutoimielin päätti valita 30.9.2021 § 48 hyvinvointialueen tilintarkastajaksi Porvoon kaupungin tilintarkastusyhteisön tehtävään osoittaman tilintarkastajan, KPMG Oy:n ajalle 1.7-31.12.2021. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Mikko Luoma.

1.3 Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hyvinvointialueesta annetun lain mukaan valvoa, että 89 §:ssä säädettyä velvollisuutta ilmoittaa sidonnaisuuksista noudatetaan, ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi. Hyvinvointialueen luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan

sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee aluehallituksen jäseniä, aluevaltuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, hyvinvointialuejohtajaa sekä aluehallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Henkilön on myös viivytyksettä ilmoitettava sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitukset on lähetetty luottamushenkilöille ja viranhaltijoille. Käsittely on vielä kesken.

2. Valmistelutoimien arviointi

2.1 Hyvinvointialueen valmistelun lähtökohdat

Eduskunta hyväksyi hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevan lainsäädännön 23.6.2021. Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta astui voimaan 1.7.2021. Myös laki hyvinvointialueesta tuli voimaan 1. päivänä heinäkuuta 2021. Hyvinvointialueiden perustaminen tapahtui samana päivänä. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue on yksi 21:stä hyvinvointialueesta, joka kattaa seitsemän kuntaa ja kahta kuntayhtymää: Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Porvoo, Pukkila ja Sipoo, Eteva ja Kärkulla.

Vuonna 2021–2022 hyvinvointialue ei tuota palveluita, vaan valmistelussa rakennetaan organisaatiota. Itä-Uudenmaan hyvinvointialue vastaa palveluiden järjestämisestä 1.1.2023 alkaen.

Porvoon kaupunginhallitus päätti sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta kuntien antamalla toimivaltuudella ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 8 §:n mukaisesti. Porvoon kaupunginhallitus nimesi 23.8.2021 (292 §) väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE), johon kuuluu 14 jäsentä ja puheenjohtaja. Porvoon kaupunginhallitus nimesi 13.12.2021 (437 §) uuden jäsenen poistuneen tilalle. Porvoon kaupunginhallituksen päätöksessä ei valittu väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenille varahenkilöitä voimaantulolain 8 §:n mukaisesti.

Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin kokoontui ensimmäisen kerran 24.8.2021 ja toimielimen puheenjohtajaksi valittiin Porvoon kaupungin sosiaali- ja terveysjohtaja Ann-Sofie Silvennoinen ja varapuheenjohtajaksi Sipoon sosiaali- ja terveystoimenjohtaja Leena Kokko. Toimielimen sihteeriksi valittiin Heli Sjöblom Porvoon kaupungista. Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta on määritelty voimaantulolain 10 §:ssä. Tämän pykälän mukaan väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa aluevaltuuston toimikauden alkamiseen asti.

2.2 Hyvinvointialueen valmistelu

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelutoimielin asetti kahdeksan jaostoa valmistelutyöhön: Johtaminen ja osaaminen, HR, Palveluiden järjestäminen, Kehittämishankkeet, Hallinto, Talous, Tilat ja tukipalvelut, Viestintä ja osallisuus, ICT ja Yhdyspinnat. Väliaikaisen valmisteluelimien ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin valmisteluryhmien puheenjohtajien valintaa ja päätettiin, että ryhmien kokoonpanot tuodaan myöhemmin tiedoksi valmistelutoimielimelle sekä puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja jaostojen kokoonpanot annetaan niiden vahvistuttua tiedoksi myös yleisessä tietoverkossa. Tilinpäätöksen mukaan jaostot perustettiin syyskuussa, mutta väliaikaisen valmistelutyöryhmien kokouspöytäkirjoissa ei havaittu päätöstä valmistelutyöryhmien perustamisesta eikä pöytäkirjakäsittelyä jaostojen kokoonpanoista. Yleisessä tietoverkossa ei ole ilmoitettu jaostojen puheenjohtajia, varapuheenjohtajia tai kokoonpanoa.

Voimaanpanolain 10 §:ssä tarkoitettuja selvityksiä on valmisteltu jaostoissa ja väliaikainen valmistelutoimielin on koordinoanut valmistelua. Jaostot aloittivat toimintansa syyskuussa ja ovat valmistelleet tiekarttaa apuna käyttäen palvelujen siirtämistä, johtamisjärjestelmää ja organisaatiota.

Jaostoissa on tehty selvitys työvoiman saatavuuden varmistamisesta hyvinvointialueella sekä yhteensovitettu palvelutehtäviä ja johtamisjärjestelmää, kartoitettu palvelujen ja palveluverkon nykytilaa ja valmisteltu turvallista palvelujen siirtämistä keskeisinä tiekartan kokonaisuuksina. Henkilöstöön liittyen on valmisteltu henkilötietosiirtoa ja selvitetty henkilöstöön ja järjestelmiin liittyviä asioita. Puuttuva ICT-infrastruktuuri sekä puuttuva ja sirpaleinen asiakas- ja potilasjärjestelmäkenttä ovat suurin haaste. Hyvinvointialueelle hankittiin yhteinen tiedolla johtamisen raportointijärjestelmä ja otettiin käyttöön yhtenäiset etäpalveluiden toteuttamisen järjestelmät. Lisäksi valmisteltiin muun muassa hallintosääntöä, jonka aluevaltuusto käsittelee ensimmäisessä kokouksessa sekä kehitetty osallisuutta. Tavoitteena on laatia osallisuusohjelma. Jaostot ovat tehneet asioiden valmistelussa yhteistyötä keskenään, kuntien ja kuntayhtymien, kuntalaisten sekä muiden tahojen kanssa.

Tilinpäätöksessä on todettu, että Palvelujen järjestäminen -jaostossa työ on edennyt tiekartan ja ministeriön asettaman hyvinvointialueuudistuksen aikataulun mukaisesti ja Kehityshankkeet -jaostossa tulevaisuuden sote-keskushankkeen työskentely on edennyt suunnitellusti.

Itä-Uudenmaan valmistelutyöhön palkattiin vuonna 2021 yksi HR-asiiantuntija ja yksi suunnittelija Palveluiden järjestäminen -jaostoon. ICT-jaostossa määräaikaisen henkilöstön rekrytointi oli haasteellista ja omien resursien lisäksi hyödynnettiin ulkoisten toimittajien konsultteja. Hyvinvointialue on ostanut työpanosta Itä-Uudenmaan kunnilta- erityishuoltopiiristä ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselta.

Porvoon kaupungin aloitteesta päätettiin 30.9.2021 (52 §) tehdä selvitys yhteisen, alueellisen tukipalveluyhtiön muodostamisesta. Tukipalveluyhtiön tarkoituksena on tuottaa talous-, henkilöstö-, ICT- ja käänöspalveluita Porvoon kaupungille ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle sekä soveltuvin osin mahdollisesti myös Careeria Oy:lle. Lopullisesta tukipalveluyhtiöstä ja sen palveluiden sitoutumisesta päättää aluevaltuusto keväällä 2022. Ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin, että hallinnolliset tukipalvelut on tarkoitus hankkia Porvoon kaupungilta suurimpana kuntana.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (voimaanpanolaki) 8 §:n mukaan hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen toimeenpanon seuraamiseksi ja tueksi voidaan asettaa seurantaryhmä. Väliaikainen valmistelutoimielin päätti 14.10.2021 asettaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen toimeenpanon seuraamiseksi ja tueksi 22-jäsenisen poliittisen seurantaryhmän. Poliittinen seurantaryhmä koontui kolme kertaa syksyn aikana vuonna 2021 ja neljä kertaa vuonna 2022. Poliittisen seurantaryhmän jäsenet: Mikaela Nylander, Jorma Wiitakorpi, Jenna Perokorpi, Ari Oksanen, Kaj Lindqvist, Lilli Kahri, Sanna Kurki, Tero Suominen, Rauna Kiiskinen, Elmeri Nieminen, Kristian Forsman, Satu Lindgren, Otto Andersson, Arja Isotalo, Janne Lepola, Patrik Björkman, Terhi Tikkala, Lennu Sajomaa, Jyrki Loijas, Päivi Lempiö, Arto Kujala, Kim Jordas.

Väliaikainen valmistelutoimielin kokoontui 10 kertaa vuoden 2021 aikana ja seitsemän kertaa vuonna 2022. Väliaikaisen valmistelutoimielimen viimeinen kokous pidettiin 2.3.2022. Aluevaltuuston toimikausi alkoi 1.3.2022 ja ensimmäinen aluevaltuuston kokous pidettiin 8.3.2022, jolloin käsiteltiin hyvinvointialueen hallintosääntö ja valittiin edustajat aluehallitukseen ja luottamustoimielimiin.

2.3 Tilinpäätös

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettujen lain 8 §:n mukaan osapuolten sopima organisaatio vastaa valmistelutoimielimen toiminnan ja henkilöstön edellyttämistä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutehtävistä sekä vuoden 2021 ja 2022 talousarvion valmistelusta. Voimaantulolain 10 § 26-kohdan mukaan väliaikainen valmistelutoimielin päättää hyvinvointialueen vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen talousarvion valmistelua käsiteltiin useissa väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksissa ja talousarvio vuodelle 2022 hyväksyttiin 30.12.2021. Väliaikainen valmistelutoimielin merkitsi 3.12.2021 kokouksessa tiedoksi talousarvion 2021 laadinta- ja toteumatilanteen.

Valtiovarainministeriö myönsi 1.7.2021 tehdyllä päätöksellä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun valtionavustusta 471.826 euroa vuodelle 2021. Valtionavustus on momentin 28.89.90 kokonaissummasta 14,973 milj. euroa eli noin 3,7 %. Päätöksen mukaan avustusta voidaan käyttää hyvinvointialueiden perustamiseen ja toimintaan sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen kustannuksiin. Talousarvion tuloslaskelmaosan toimintatuotot muodostuivat myönnetystä avustuksesta. Talousarvion mukaiset toimintakulut muodostuivat henkilöstö kuluista, palvelujen ostoista, aineista ja tarvikkeista sekä muista kuluista ja olivat yhteensä 431.341 euroa.

Toimintatuotot toteutuivat tilinpäätöksessä esitetyn talousarvion mukaisesti. Toimintakulut toteutuivat 179.695 euroa talousarviota suurempana, mikä johtui pääosin palveluiden oston toteutumisesta 258.094 euroa talousarviota suurempana.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tilikauden tulos oli 0 (nolla) euroa.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue haki valtionavustusta 15.476.191 euroa vuodelle 2022 ICT-muutosten toteuttamiseksi ja Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi rahoitusta antamassaan päätöksessä 20.12.2021 yhteensä 6.772.508,97 euroa. Avustus on tarkoitettu hyvinvointialueen perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksen yhteydessä toteutettavan tiedonhallinnan, tietohallinnon ja tietojärjestelmien muutoksen valmisteluun, suunnitteluun ja toteutukseen. Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 1.7.2021-31.12.2025 syntyviin kustannuksiin. Vuoden 2022 talousarvio hyväksyttiin 30.12.2021 sillä toteamuksella, että ilman lisärahoitusta ICT-kokonaisuuden rakentaminen ei ole mahdollista suunnitellussa aikataulussa vuoden 2022 loppuun mennessä. Väliaikaisen valmistelutoimielimen päätöstä avustuksen hakemisesta ei havaittu pöytäkirjoista.

2.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäinen valvonta on ollut tavanomaista viranhaltijoiden toteuttamaa valvontaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksia tullaan laatimaan toiminnan laajentuessa.

3. Yhteenveto ja johtopäätökset

Itä-Uudenmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.7.2021 ja vuosi 2021 oli hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi. Vuoden painopiste on ollut toiminnan valmistelussa sekä organisaation, johtamisjärjestelmän sekä toimintaympäristön rakentamisessa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida vuosittain ovatko aluevaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet hyvinvointialueella ja hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Aluevaltuuston toimikausi alkoi 1.3.2022. Aluevaltuusto ei asettanut vielä vuodelle 2021 toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita ja tästä syystä tavoitteiden toteutumisen arviointia ei ole voitu tehdä.

Vuoden 2021 arvioinnin kohteena on ollut väliaikaisen valmistelutoimielimen valmistelutyö ja päätöksenteko sekä poliittisen seurantaryhmän osallistuminen valmisteluun sekä tilinpäätös.

Valmistelutoimielimen toiminta alkoi 1.7.2021 ja aluevaltuusto aloitti toimintansa 1.3.2022. Aluevaltuusto nimensi tarkastuslautakunnan 8.3.2022 pidetyssä kokouksessa, joten tarkastuslautakunta ei ole kokoontunut vuoden 2021 aikana. Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain aluevaltuustolle osoitetussa arviointikertomuksessa.

Porvoossa 18.5.2022

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta

Silja Metsola
puheenjohtaja

Jaakko Jalonen
varapuheenjohtaja

Johan Söderberg
jäsen

Ari Oksanen
jäsen

Ilkka Sillanpää
jäsen

Tiina Sinkkonen
jäsen

Timo Raivio
jäsen

Marko Piirainen
jäsen

Petra Paakkanen
jäsen

Hannu Ollikainen
jäsen

Sonja Hällfors
jäsen

Johanna Knoop
jäsen

Eila Kohonen
jäsen